

ทัศนคติของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม การปกครองของนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี

Public Attitude towards an Ideal Leader Aligning with the Ethical and Moral
Principles of Governance: A Case Study of the Chief Executive of the
Smaphlue Subdistrict Administrative Organization

ภิญญดา รัตนกนกโชติ¹ จิดาภา ธีรศิริกุล²

Pinyada Rattanakanokchot, Jidapa Thirasirikul

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมทางการปกครอง วิจัยเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครอง พบว่า ประชาชนคาดหวังให้ผู้นำมีคุณธรรม จริยธรรม และภาวะผู้นำสูง สามารถบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และมีทักษะด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ไม่มีผลต่อความต้องการผู้นำ ยกเว้นอาชีพที่มีผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกันระดับการรับรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม จริยธรรม และปัจจัยทางการเมืองของประชาชนที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังที่แตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีการรับรู้สูงและมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากจะคาดหวังให้ผู้นำมีคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารจัดการสูงกว่ากลุ่มอื่น และ 3) แนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้นำในอุดมคติ คือ การพัฒนาผู้นำที่ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และมีทักษะการบริหารจัดการที่ทันสมัย สิ่งเหล่านี้จะช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ (Keywords) : ผู้นำในอุดมคติ; จริยธรรมการปกครอง; ตำบลสมอพลี

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the needs of local citizens regarding the ideal leader based on the principles of moral and ethical governance in the

Received: 2025-09-26 Revised: 2025-10-15 Accepted: 2025-10-17

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, Student of Master of Political Science Program, Siam University. E-mail: pinyadarattanakanokchot@gmail.com

² อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยสาขารัฐศาสตร์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม, lecturer of Graduate School in Political Science, Siam University. E-mail: singhasiam@siam.edu

case of the Chief Executive of the Smaphlue Subdistrict Administrative Organization; (2) to compare citizens' needs classified by personal factors; and (3) to propose guidelines for improving the development model of the ideal leader in accordance with moral and ethical principles of governance. This study employed a quantitative research method with a sample of 345 participants. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Scheffé's post hoc test.

The findings revealed that: (1) citizens expected their leaders to possess strong moral and ethical values, demonstrate high levels of leadership, manage according to the principles of good governance, and display effective administrative skills; (2) personal factors were generally not significant in determining citizens' expectations, except for occupation, showing a statistically significant difference. Furthermore, the differences in citizens' levels of awareness of moral ethical principles and political factors affected their expectations: those with higher awareness and greater political participation expected leaders to exhibit stronger moral integrity and managerial capability than others; and (3) the proposed guidelines for developing the ideal leader included fostering honesty, morality, and ethics, promoting public participation, and enhancing modern management skills. These elements were expected to raise the quality of local administrative governance and contribute to sustainable community development.

Keywords: ideal leader; governance morality; Smaphlue subdistrict

บทนำ (Introduction)

สังคมเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันของมนุษย์ เริ่มจากการรวมกลุ่มเป็นครอบครัว ชุมชน สังคม หรือองค์กร ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีบุคคลที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวแทนในการดำเนินงานหรือกิจกรรมของกลุ่มสังคมนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่า “ผู้นำ” เป็นกุญแจดอกสำคัญในการปรับเปลี่ยนของทุก ๆ สังคม เนื่องจากเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกในสังคม ทั้งในด้านการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้ชุมชน แต่ในบางครั้งก็อาจเป็นขวากหนามของความเจริญก้าวหน้าได้เช่นกัน เพราะผู้นำเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายในการบริหารและจัดการสังคมนั้น ๆ เช่น การศึกษา การบริการสังคม วัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น และเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้นโยบายต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นได้จริงในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ผู้นำชุมชน” ที่สังกัดอยู่กับหน่วยงานภาครัฐ อย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นันทิยา ดวงภูมิเมศ, ออนไลน์)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงานปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามหลักการกระจายอำนาจที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 7,852 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562) โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง เรียกว่า การเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง คือการเปิดโอกาสให้

ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตท้องถิ่นของตนได้โดยตรง ส่วนการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยอ้อม สภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่เลือกผู้บริหารท้องถิ่นแทนประชาชนในท้องถิ่น โดยมีหน้าที่สำคัญคือการดำเนินกิจกรรมหรือให้บริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ และสรุปสาระสำคัญมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีภารกิจหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบ และด้านการลงทุน ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550) ทั้งนี้ ก็เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของชุมชนเกิดความสะดวก รวดเร็ว จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่น มีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น แต่ในทางปฏิบัติ การดำเนินงานในชุมชนต่าง ๆ มักเผชิญกับปัญหาการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยังไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น นอกจากนี้ การบริการสาธารณะยังมีลักษณะที่ไม่เหมาะสม อันเป็นผลจากการให้บริการสาธารณะที่ไม่ครบถ้วนทุกด้านและทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม เช่น อาจเน้นประโยชน์ของบุคคลบางกลุ่มและละเลยประโยชน์ของประชาชนบางกลุ่ม ขาดการลำดับความสำคัญในการจัดบริการสาธารณะที่ควรมีการเตรียมการล่วงหน้าหรือควรมีการพิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วน ทำให้การจัดบริการสาธารณะขาดคุณภาพ ขาดความชัดเจน ขาดความเป็นธรรมและไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น (สันต์ชัย รัตนะขวัญ, 2559)

ดังนั้น “ผู้นำ” จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินกิจกรรมหรือการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการทำการกิจให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ โดยผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำ สามารถเข้าประชาชนได้ทุกพื้นที่และทุกภาคส่วนของชุมชน จึงจะทราบถึงปัญหาได้อย่างแท้จริง และสามารถนำมาวางแผนพัฒนาและแผนการดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ โดยพื้นที่ที่สนใจศึกษาในครั้งนี้ คือ ตำบลสมอพลือ เป็นพื้นที่หนึ่งในอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีลักษณะสำคัญที่เชื่อมโยงกับลักษณะภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่ ซึ่งนับว่าพื้นที่เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีศักยภาพอย่างมาก ทั้งในแง่ของศักยภาพด้านสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากชาวบ้านในตำบลสมอพลือ มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสตรี หรือเยาวชน ซึ่งเป็นฐานรากที่ดีในการทำกิจกรรมชุมชน ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ตำบลสมอพลือตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการเกษตร เช่น ที่ราบลุ่มและมีแหล่งน้ำเพียงพอ ซึ่งส่งผลต่อการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ความใกล้ชิดกับตัวเมืองเพชรบุรี ทำให้ตำบลมีศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหรือระบบคมนาคมที่เชื่อมโยงกับพื้นที่สำคัญอื่น ๆ เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ, 2567)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับ “ความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ” เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในการปกครอง และปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นผู้นำ รวมไปถึงการนำข้อมูลจากการวิจัยนี้มาใช้เป็นแนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมทางการปกครองให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริการสาธารณะ อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในพื้นที่ให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานต่อไป

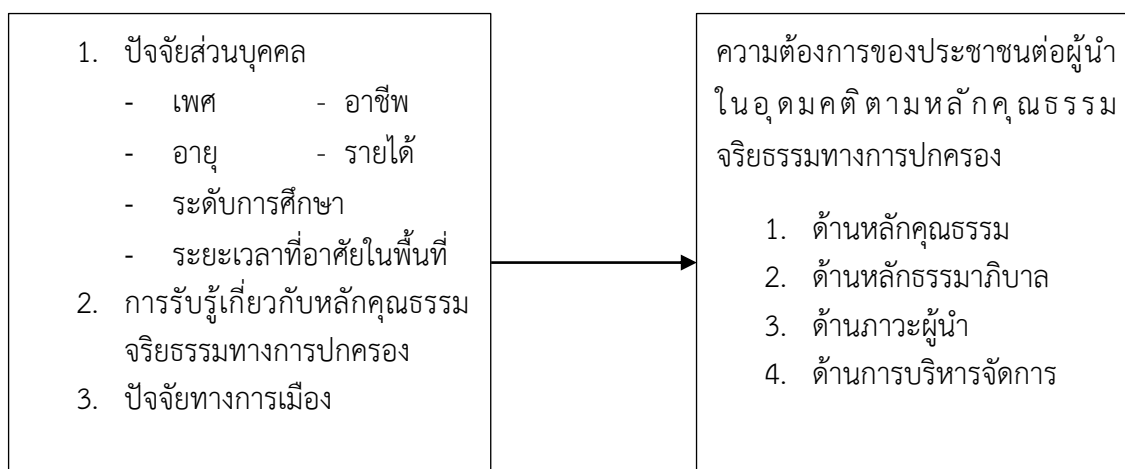
วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมทางการปกครอง

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาเรื่อง ทศนคติของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมการปกครอง เพื่อเปรียบเทียบความต้องการดังกล่าวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้นำที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เน้นศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ (1) หลักคุณธรรม (2) หลักธรรมาภิบาล (3) ภาวะผู้นำ และ (4) การบริหารจัดการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 2,493 คน (ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2567) โดยคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane, (1973 อ้างถึงใน วลลภ รัฐฉัตรานนท์, ม.ป.ป.: 35-36) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 345 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การเก็บข้อมูลภาคสนามดำเนินการภายในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยนี้ได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือหลัก โดยออกแบบเพื่อเก็บข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรมและจริยธรรมทางการปกครอง ปัจจัยทางการเมือง และความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่กำหนด พร้อมชี้แจงรายละเอียดการตอบแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนและสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ดำเนินการด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและแนวโน้มของตัวแปรที่ศึกษา พร้อมทั้งใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffé เพื่อทดสอบสมมติฐานและตรวจสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยมีตัวแปรอิสระคือปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรมและจริยธรรม และปัจจัยทางการเมือง ส่วนตัวแปรตามคือความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมการปกครอง

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ

จากการศึกษา พบว่า ความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลการวิจัย ดังนี้

ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.58) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประชาชนต้องการผู้นำที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน และมีความเสียสละ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60 ทั้งสองข้อ) รองลงมาคือความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อประชาชน (ค่าเฉลี่ย 4.58) ความยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 4.57) และความมีวินัย เป็นแบบอย่างที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.55)

ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประชาชนต้องการผู้นำที่มีความสามารถในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56) รองลงมาคือความสามารถในการจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.55) การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน (ค่าเฉลี่ย 4.52) การให้บริการสาธารณะอย่างทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 4.51) และการพัฒนาบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 4.51)

ด้านหลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประชาชนต้องการผู้นำที่บริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรมและหลักความโปร่งใสมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54 ทั้งสองข้อ) รองลงมาคือหลัก

นิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.53) หลักความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 4.52) และหลักความคุ้มค่า (ค่าเฉลี่ย 4.49)

ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยประชาชนต้องการผู้นำที่มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างรอบคอบมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.49) รองลงมาคือวิสัยทัศน์กว้างไกล (ค่าเฉลี่ย 4.46) ทักษะการสื่อสารที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.45) การสร้างแรงจูงใจและความสามัคคีในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.44) และการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.43)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติ โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ย 4.53 และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 4.51 ซึ่งไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig. = .999$) อายุ ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติ โดยกลุ่มอายุต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.45-4.58 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.214, Sig. = 0.931$) ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติ โดยกลุ่มการศึกษาต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.40-4.71 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.318, Sig. = 0.248$) อาชีพ ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 2.224, Sig. = 0.041$) โดยกลุ่มรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.79) รองลงมาคือแม่บ้าน/พ่อบ้าน (ค่าเฉลี่ย 4.64) และพนักงานบริษัทเอกชน (ค่าเฉลี่ย 4.62) ขณะที่นักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.08) การวิเคราะห์รายคู่ พบว่า กลุ่มรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีระดับความต้องการสูงกว่ากลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนและเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญ รายได้ต่อเดือน ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติ โดยกลุ่มรายได้ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.44-4.64 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.785, Sig. = 0.536$) และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติ โดยกลุ่มระยะเวลาต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.46-4.63 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.543, Sig. = 0.704$)

แต่สำหรับปัจจัยการรับรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม จริยธรรมทางการปกครองกลับส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 3.609, Sig. = 0.000$) โดยประชาชนที่มีการรับรู้สูงมีความคาดหวังให้ผู้นำมีคุณธรรม จริยธรรม และการบริหารจัดการสูงตามไปด้วย การวิเคราะห์รายคู่ พบว่า กลุ่มที่มีการรับรู้ในระดับสูงมีความต้องการต่อผู้นำในอุดมคติสูงกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับปัจจัยทางการเมืองของประชาชนส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 1.856, Sig. = 0.000$) โดยประชาชนที่มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงหรือสนใจติดตามกิจการบ้านเมืองมากมีความคาดหวังให้ผู้นำมีคุณธรรม จริยธรรม และการบริหารจัดการสูงตามไปด้วย การวิเคราะห์รายคู่พบว่า กลุ่มที่มีปัจจัยทางการเมืองในระดับสูงมีความต้องการต่อผู้นำในอุดมคติสูงกว่ากลุ่มที่มีปัจจัยทางการเมืองในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมทางการปกครอง

จากผลการศึกษาสามารถเสนอแนะแนวทางพัฒนาผู้นำในอุดมคติได้ 3 ด้าน ดังนี้

ด้านแรก คือ ด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากประชาชนให้ความสำคัญสูงสุดกับด้านหลักคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย 4.58) โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน และความเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้นำท้องถิ่นจึงควรที่จะต้องเสริมสร้างและรักษาความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ โดยหลักเลี้ยง

การทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ แสดงความเสียสละและมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รับผิดชอบ ต่อหน้าที่และต่อประชาชนอย่างเต็มที่ ปฏิบัติต่อประชาชนอย่างยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และมีวินัยในตนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน

ด้านที่สอง คือ ด้านการพัฒนาตามกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากการศึกษา พบว่า อาชีพส่งผลต่อ ความต้องการผู้นำในอุดมคติ ผู้นำจึงควรที่จะต้องให้ความสำคัญกับทุกกลุ่มอาชีพในชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรซึ่งเป็นอาชีพหลักของชุมชน (ร้อยละ 22.90) และควรที่จะต้องสร้างความเข้าใจและ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความคาดหวังแตกต่างกัน เช่น กลุ่มข้าราชการที่มีความคาดหวังสูง กลุ่มผู้ประกอบการค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และกลุ่มผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนสูง (ร้อยละ 43.50) ซึ่งต้องการการดูแล และบริการที่เหมาะสมกับวัย

ด้านสุดท้าย คือ ด้านการสร้างควมไว้วางใจและความชอบธรรม เนื่องจากประชาชนให้ ความสำคัญสูงกับจริยธรรมทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย 4.26) โดยเฉพาะการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้นำ จึงควรที่จะต้องแสดงพฤติกรรมที่สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ หลีกเลี่ยงการกระทำ ที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อจริยธรรมเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะอย่างตรงไปตรงมา และรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างจริงจังและนำไปปรับปรุงการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่อง "ทัศนคติของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมการปกครอง ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนต่อผู้นำใน อุดมคติ เปรียบเทียบความต้องการตามปัจจัยส่วนบุคคล และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาผู้นำ ผลการวิจัยที่ ได้มีประเด็นที่น่าสนใจหลายประการซึ่งสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม การปกครองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความต้องการต่อผู้นำ ในอุดมคติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ความสำคัญสูงสุดกับด้านหลักคุณธรรม ประกอบด้วย ความ รับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อประชาชน ความยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และความมีวินัย เป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านภาวะผู้นำตามลำดับ ทั้งนี้ อาจแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลสมอพลีมีความคาดหวังสูงต่อผู้นำท้องถิ่นและให้ความสำคัญกับมิติทางจริยธรรม เป็นหลัก การที่ประชาชนให้ความสำคัญสูงสุดกับด้านหลักคุณธรรมนั้น สะท้อนถึงความต้องการพื้นฐานของ สังคมที่ต้องการผู้นำที่มีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจได้ โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน และความเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรณิชา ทศตา และคณะ (2558: 544) ที่พบว่า ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมามีความคาดหวังต่อภาวะ ผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับมาก โดยในข้อเสนอแนะเน้นความสำคัญของคุณธรรม ความโปร่งใส และความยุติธรรม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงที่ผ่านมาสังคมไทยประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนตระหนักและให้ความสำคัญกับคุณธรรมของผู้นำมาก ขึ้น นอกจากนี้ การที่ประชาชนให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อประชาชนเป็นลำดับต้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดารุณี หะยิมะเต็ง และคณะ (2566: 838-839) ที่พบว่า ประชาชนมีทัศนคติ

ว่า ผู้นำท้องถิ่นควรที่จะต้องเป็นผู้ที่แสดงความรับผิดชอบและมีความสามารถในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ของไทยมีความคาดหวังในลักษณะเดียวกันต่อผู้นำท้องถิ่นสำหรับการบริหารจัดการที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ประชาชนต้องการผู้นำที่มีความสามารถในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมา คือ ความสามารถในการจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริทรัพย์ สังคะพันธ์ และพรเดชเสมานู (2566: 67) ที่พบว่า ประชาชนเสนอแนะว่าผู้นำควรที่จะต้องกล้าตัดสินใจทำสิ่งใหม่สร้างสรรค์และสนับสนุนวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ประชาชนตระหนักว่าการพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้าต้องอาศัยทั้งความมีคุณธรรมและความสามารถในการบริหารจัดการที่ดีไปพร้อมกัน ด้านหลักธรรมาภิบาลที่ประชาชนให้ความสำคัญนั้น โดยเฉพาะหลักคุณธรรมและหลักความโปร่งใสที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนถึงความต้องการให้มีระบบการบริหารจัดการที่ตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลอยไพลิน ต้นเจริญพงศ์ และจิตาภา ธิริศิริกุล (2565) ที่พบว่า คุณลักษณะผู้นำและพฤติกรรมผู้นำที่สร้างความเชื่อมั่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของประชาชน ซึ่งความโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นดังกล่าว และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Ellen Berr (2020) ที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้นำที่มีลักษณะเป็นที่ปรึกษาและเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มักได้รับความนิยมนมากกว่าผู้นำแบบเผด็จการ สำหรับด้านภาวะผู้นำที่ประชาชนต้องการนั้น โดยเฉพาะความสามารถในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ วิสัยทัศน์กว้างไกล และทักษะการสื่อสารที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hesmert และ Vogel (2024) ที่พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะผู้นำในอุดมคติมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตามและความผูกพันในการทำงาน แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกับประชาชน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติ ยกเว้นอาชีพที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลอยไพลิน ต้นเจริญพงศ์ และจิตาภา ธิริศิริกุล (2565) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรณิชา ทศตา และคณะ (2558: 543) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับระดับทัศนคติ ความแตกต่างนี้อธิบายได้จากลักษณะบริบทของพื้นที่ตำบลสมอพลีที่เป็นชุมชนท้องถิ่นที่มีความเป็นเนื้อเดียวกันสูง โดยประชาชนส่วนใหญ่มีการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่มาเป็นเวลานานเกินกว่า 30 ปีขึ้นไป สะท้อนถึงลักษณะของชุมชนดั้งเดิมที่มีความมั่นคงทางถิ่นฐานและความผูกพันกับพื้นที่สูง ทำให้ประชาชนข้ามกลุ่มต่าง ๆ มีค่านิยมและความคาดหวังต่อผู้นำที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นคุณค่าพื้นฐานที่สังคมไทยยึดถือร่วมกัน นอกจากนี้ พื้นที่กังชนบอาจมีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมน้อยกว่าพื้นที่เมืองใหญ่ ทำให้ประชาชนมีมุมมองที่สอดคล้องกันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การที่อาชีพส่งผลกระทบต่อความต้องการผู้นำนั้นเป็นประเด็นที่น่าสนใจ โดยกลุ่มรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือแม่บ้าน/พ่อบ้าน และพนักงานบริษัทเอกชน ขณะที่นักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรณิชา ทศตา และคณะ (2558: 543) ที่พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป และค้าขายมีความคาดหวังสูงกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มข้าราชการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบราชการและหลักธรรมาภิบาลมากกว่า จึงมีความคาดหวังที่สูงขึ้น ส่วนกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่มีความคาดหวังต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะยังมีประสบการณ์ในการติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อย หรือยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ท้องถิ่นมากนัก อีกประเด็นที่สำคัญ คือ การที่ปัจจัยการรับรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม จริยธรรมทางการปกครอง และปัจจัยทางการเมืองส่งผลต่อความต้องการผู้นำในอุดมคติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Epitropaki (2024) ที่พบว่า ภาพลักษณ์ผู้นำในอุดมคติสามารถเปลี่ยนแปลงตามเหตุการณ์ทางการเมืองและการรับรู้ความถูกต้องของผลการเลือกตั้ง แสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่หล่อหลอมความคาดหวังต่อผู้นำ การที่ประชาชนที่มีการรับรู้สูงเกี่ยวกับหลักคุณธรรมจริยธรรมมีความคาดหวังต่อผู้นำสูงขึ้นนั้น สะท้อนถึงความสำคัญของการให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและคุณธรรมจริยธรรมทางการปกครอง เมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ย่อมสามารถประเมินและคาดหวังคุณภาพของผู้นำได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับปัจจัยทางการเมือง ประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงหรือสนใจติดตามกิจการบ้านเมืองมากมีความคาดหวังต่อผู้นำสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาผู้นำในอุดมคติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมทางการปกครอง จากผลการศึกษานี้สามารถเสนอแนะแนวทางการพัฒนาผู้นำในอุดมคติได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การเสนอให้ผู้นำท้องถิ่นเสริมสร้างและรักษาความซื่อสัตย์สุจริต แสดงความเสียสละรับผิดชอบ และเป็นแบบอย่างที่ดีนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัชรพงศ์ ศุภเกษม (2566) ที่พบว่า ลักษณะความเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน แสดงให้เห็นว่า คุณธรรมจริยธรรมของผู้นำไม่เพียงสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการทำงานขององค์กรด้วย

ด้านการพัฒนาตามกลุ่มเป้าหมายที่เสนอให้มีความสำคัญกับทุกกลุ่มอาชีพอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มผู้สูงอายุ นั้น สะท้อนถึงความเข้าใจในบริบทของชุมชนที่มีความหลากหลาย แม้ว่าโดยรวมแล้วปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่จะไม่ส่งผลต่อความต้องการ แต่การให้บริการและการพัฒนาที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มยังคงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Ellen Berr (2020) ที่เน้นความสำคัญของความเข้าใจความหลากหลายและการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่าง ๆ

สุดท้าย ด้านการสร้างควมไว้วางใจและความชอบธรรมที่เสนอให้ผู้นำแสดงพฤติกรรมที่สร้างความเชื่อมั่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดารุณี หะยิมะเต็ง และคณะ (2566: 839) ที่เน้นความสำคัญของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในพื้นที่ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริทรัพย์ สังคะพันธ์ และพรเดช เสมานู (2566: 67) ที่แนะนำให้ผู้นำสร้างความสามัคคีในชุมชนเพื่อบริการประชาชนอย่างเท่าเทียม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ผลของการวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนไม่ได้ให้คุณค่าแก่ผู้นำเพียงด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ แต่กลับให้ความสำคัญสูงสุดต่อคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งสะท้อนว่า ภาวะผู้นำเชิงคุณธรรม (Ethical Leadership) เป็นรากฐานสำคัญของการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ยั่งยืน และเป็นปัจจัยที่สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจได้มากกว่าความสามารถเชิงเทคนิคเพียงอย่างเดียว ดังนั้น องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น โดยเน้นการสร้างภาวะผู้นำเชิงคุณธรรม การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใส และการออกแบบกลไกการมี

ส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การส่งเสริมกิจกรรมร่วมกันของประชาชน ดังที่ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความต้องการของประชาชนต่อผู้นำในอุดมคติมีความแตกต่างกันตามอาชีพ ดังนั้น ควรที่จะต้องจัดให้มีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ หรือกิจกรรมร่วมมืออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ชัดเจนและความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในงานบริหารจัดการท้องถิ่น

1.2 การให้ความสำคัญต่อความแตกต่างของกลุ่มประชาชนและผู้บริหาร กล่าวคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะต้องให้ความสำคัญต่อความแตกต่างของประชาชนในแง่ของอาชีพ การรับรู้ทางคุณธรรม จริยธรรม และปัจจัยทางการเมือง โดยควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแต่ละกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ชัดเจน มีลักษณะงานที่เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับความสามารถของประชาชนแต่ละกลุ่ม เพื่อสร้างความพึงพอใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน

1.3. การพัฒนาระบบสื่อสารและสร้างความเข้าใจ กล่าวคือ ควรที่จะต้องพัฒนาระบบสื่อสารระหว่างผู้บริหารและประชาชนให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดเวทีประชาคม การใช้สื่อออนไลน์ หรือช่องทางประชาสัมพันธ์อื่น ๆ เพื่อให้ข้อมูลและนโยบายของผู้นำถูกสื่อสารอย่างชัดเจน และประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจต่อผู้นำ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การขยายขอบเขตงานวิจัย สำหรับการวิจัยในอนาคต ควรขยายขอบเขตไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ของท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายและสามารถนำผลวิเคราะห์มาเป็นตัวแทนของประชากรได้ดียิ่งขึ้น

2.2 การใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลที่หลากหลาย หากมีระยะเวลาและทรัพยากรเพียงพอ แนะนำให้ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรม ความต้องการ และความคาดหวังของประชาชนได้อย่างลึกซึ้งและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงลึกเพิ่มเติม ผู้วิจัยในอนาคตอาจนำปัจจัยอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมองค์กร การรับรู้ต่อกฎหมายท้องถิ่น หรือการมีส่วนร่วมทางสังคม มาวิเคราะห์ร่วมกับความต้องการผู้นำในอุดมคติ เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนนโยบายและพัฒนากิจการบริหารจัดการท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). **มาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.dla.go.th/work/e_book/eb1/eb051150.pdf สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2568.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). **ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://local.moi.go.th/2009/pdf/localupdate281062.pdf> สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2568.
- ดารุณี หะยิมะเต็ง โรสตา สาและ ช่อดรุดดิน มะอิกะ และอิทธิชัย สีด้า. (2566). **ทัศนคติของประชาชนต่อคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาซ่อง อำเภอราชมัน จังหวัดยะลา. ใน การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14**. 828-842. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นันทิยา ดวงภูมิเมศ. (ออนไลน์). **ผู้นำชุมชนกับบทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการสร้างชุมชนรู้เท่าทันสื่อ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://lc.mahidol.ac.th/research-matter/researchmatter-nuntiya-dp-leader/> สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2568.
- พลอยไพลิน ต้นเจริญพงศ์ และ จิตาภา ถิรศิริกุล. (2565). **ทัศนคติของประชาชนต่อภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- วัชรพงศ์ ศุภเกษม. (2566). **คุณลักษณะของผู้นำที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (ม.ป.ป.). **การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย: มายาคติในการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน และเครจซี-มอร์แกน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/kupsrj/article/download/236119/162075/> สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2568.
- ศิริทรัพย์ สังคะพันธ์ และ พชรเดช เสมานู. (2566). **ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงครั่งน้อย อำเภอกะชัง วิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด**. **วารสารรัฐศาสตร์สาส์น**, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 2(2): 61-72.
- สันต์ชัย รัตนะขวัญ. (2559). **การยุบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. ฐานข้อมูลการเมืองการปกครองสถาบันพระปกเกล้า.
- อรณิชา ทศตา อนุชา พิมายนอก สุกัญญา ใจอดทน และ จันทร์จิรา ใจอดทน. (2558). **การศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ 2**. 18-19 มิถุนายน 2558. 539-545. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. (2567). **สภาพทั่วไป**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.samorphlue.go.th/site/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=55 สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2568.

-
- Berry, E. (2020). **Leadership in the 21st century-how global is your perspective?** British Council. Retrieved February 18, 2025, from <https://www.britishcouncil.org/research-insight/leadership-21st-century>
- Epitropaki, O., Masters-Waage, T., Bastardo, N., & Narayanan, J. (2024). How elections shape perceptions of ideal leadership. **American Psychologist**. 80(1): 15-32. <https://doi.org/10.1037/amp0001413>
- Hesmert, L., & Vogel, R. (2024). Following your ideal leader: Implicit public leadership theories, leader-member exchange, and work engagement. **Journal of Applied Communication Research**. 52(4):457-475. <https://doi.org/10.1177/00910260241249146>